

Het heiligenboek

Franciscus Xaverius. Een heilige jezuïeten-missionaris *Tom Zwaenepoel*

Francisco de Jassu y Xavier wordt in 1506 geboren als telg van een adellijke familie in het kasteel van Xavier in Navarra in Spaans Baskenland. Vanaf 1525 studeert hij filosofie en theologie aan de Sorbonne, waar hij Ignatius van Loyola leert kennen. Laatstgenoemde is een man van God, een man van innig gebed, waarvan het middel- en hoogtepunt de dagelijkse eucharistieviering is. In 1537 wordt Franciscus in Venetië tot priester gewijd. Vier jaar later vertrekt hij naar India en een jaar later naar Goa. In 1545 verblijft hij in Malakka (het huidige Maleisië) en een jaar later op de Molukken (Indonesië), waar hij op het eiland Ternate een centraal punt voor de missionering vestigt. Van 1549 tot 1552 strijkt Franciscus neer in Japan. Zijn plan om ook China te missioneren, mislukt omdat hij geen visum krijgt. Hij geraakt tot aan een eiland bij Kanton, waar hij drie maanden wacht om over te steken naar het vasteland. Xaverius wordt zwaar ziek en overlijdt in een strooien hut voor de kust van China (1522). Alleen een Chinese koopman zou hem tijdens zijn laatste levensuur hebben begeleid.

Tussen Franciscus Xaverius en Ignatius van Loyola ontstaat een nauwe samenwerking en

een hechte vriendschapsband, die zijn bekroning vindt in hun gezamenlijke heiligverklaring (1622). Als een van de eersten sluit Franciscus zich bij Ignatius aan (1534). Nadat ook anderen zich bij hen gevoegd hebben, leidt dat tot de oprichting van de jezuïetenorde. Franciscus levert een waardevolle bijdrage aan de orderegels, die paus Paulus III in 1540 goedkeurt. Op 14 maart 1540 vraagt Ignatius aan Franciscus voor een zieke medebroeder in te springen en naar India te vertrekken. Met een eenvoudig „Heme aqui” (Hier ben ik) drukt de aanvankelijk arrogante en carrièrebewuste priester zijn bereidwilligheid uit. Al vlug ontpopt de ‘vervanger’ zich als wereldmissionaris. Hij werkt onder de Portugese koloniale bevolking en de Indiërs, onderzoekt het missieveld planmatig en creëert in grootsteden christelijke gemeenschappen als ‘kerncellen van het evangelie’. Daarvoor gebruikt hij creatieve methodes. Eerst zingt hij de lessen met mooie melodieën voor, vervolgens proclameert hij de catechismus op een dramatische manier en verklaart hij elk afzonderlijk punt. Over zijn enthousiasme en succes schrijft hij in zijn (1.500 bewaarde) brieven aan zijn medebroeders in Rome:

„Van het dopen doet mijn arm ’s avonds soms pijn.”

In Japan is er veel zin voor discussie, maar weinig bereidheid om zich door een ‘vreemde’ geloofsweld te laten overtuigen. Om zijn doel toch te bereiken, gebruikt Franciscus ook hier nieuwe methodes. Hij leert Japans en doet een inspanning om de mentaliteit en de geschiedenis van dat volk te leren kennen. Hij leeft onder de plaatselijke bevolking, past zich aan de levensstijl van de boeddhistische monniken aan en eet al zittend. Bovendien streeft hij naar vertalingen van gebeden en misteksten, naar een inheemse liturgie en de opleiding van de plaatselijke clerus. Zijn medebroeders proberen in contact te komen met opgeleide ambtenaren en leerkrachten en voeren met hen gesprekken over cultuur, ethiek en filosofie.

Deze grote jezuïetenmissionaris opende door zijn verkondiging van het evangelie in de Aziatische landen vele poorten voor Christus. Op de vraag wat wij van hem kunnen leren, geeft Johannes-Paulus II een antwoord tijdens zijn toespraak tot de Indiase bisschoppen van de Latijnse ritus (3 juni 2003). Volgens de Poolse paus leert deze heilige ons „hoe belangrijk het is om onze persoonlijke wensen en menselijke

plannen opzij te laten en ons volledig te onderwerpen aan de wil van God”. Voor ons heeft hij een duidelijke boodschap: als je elke dwang afwijst en de ‘vreemde’ cultuur respecteert, bescherm je de menselijke waardigheid, in elk continent, in elk land, in elke stad.

In de twintigste eeuw verheft de Kerk de stichter van de jezuïetenmissie en de missie in Zuid- en Oost-Azië tot patroonheilige van de geloofsverkondigers (1904), de katholieke missies (1926) en de heidenmissie (1927).

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

8 maart, 10 uur, Braambos op VRT één (herhaling omstreeks 23.30 uur op Canvas). Na de spirituele actualiteitenrubriek *Close-up* praat Lucette Verboven in Twee over EEN met de Britse auteur Francis Spufford over zijn bestseller *Unapologetic* (vertaald als *Dit is geen verdediging. Of waarom het christendom ondanks alles verrassend veel emotionele diepgang heeft*). Spufford, wiens vrouw pastoor is in een Anglicaanse parochie, schaamt zich niet (langer) voor zijn geloof. In de voorlaatste aflevering van de vierdelige miniserie *Vlamingen en Rome* laat Patrick Lateur zich in de Eeuwige Stad rondleiden door pater Hugo Vanermen, op zoek naar de tijd waarin Vlaamse pelgrims en kunstenaars voor een bed en een maaltijd konden aankloppen bij de Romeinse *hospitia*. Braambos bezoekt in Rome onder meer de nationale Belgische kerk, de Sint-Juliaan der Vlamingen, waar Vanermen al bijna twintig jaar rector is.

De vrome kudde

Gestorven *Ingezonden door Jan Umans*

– Heb je gehoord? Onze chef is gestorven.

– Ja, en ik vraag me af wie samen met hem gestorven is.

– Hoezo, samen met hem?

– Ja, in de krant stond: „Met hem stierf een van onze trouwste medewerkers”...

Apotheker *Ingezonden door Walter Ferryn*

– Hebt u een afdoend middel tegen eksterogen?

– Zeker, mijnheer. Deze pleistertjes zijn fantastisch. Een van mijn klanten gebruikt ze al vijftien jaar!

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

| | | | | | |
|---------------------------------------|--|-------------------------|-----------------------------|--|--------------------|
| woord van lof professor | zelf-zuchtige soort maki | geweven band | plaats in Duitsland | speel-goed boer | deel v.e. schip |
| → | ↓ | ↓ | ↓ | ↓ | ↓ |
| ↙ | ↘ | ↘ | ↘ | ↘ | ↘ |
| fraai korte-afstand- loper | | | sneeuw- hut liefdevol | | wilde haver |
| ↙ | | | ↓ | | ↘ |
| kwaad- spreker goed- keuring | | | | | |
| ↙ | | | zwart paard | deel v.e. mast trek- sluiting | selderie |
| Militaire Politie | | ver- dienste voor | | | |
| ↙ | | ↘ | | | |
| inleidend gedeelte | huid- opening technisch onderwijs | | | | voltooid |
| ↙ | ↓ | | | | ↘ |
| fakkel | | | schop | | |
| ↙ | | | ↘ | | |
| | | | | ijzer | |
| | | | | ↘ | |

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DE PUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: PLANTSOEN

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|